

Kiss Ottó

Meleg még, mondaná Anna

„Egy idézet elmaradása”

Mondjuk, '75-öt írunk; nem, inkább '70-et. Lehetnél huszonöt éves, esetleg húsz, az szebb kor, a legszebb. Mondjuk, tavasz van, nagyon tavasz, s te, mindig-falusi gyerek, megérkeznél a Városba. A kilenc óra nulla ötös gyorsal érkeznel a Nagyalomásra, mert lenne kilenc óra nulla ötös gyors, és lenne Nagyalomás. A nyüzsgő embertömegben először csak kapkodnál ide-oda a fejed, aztán – nyájöszton – megindulnál egy nagyobb csoporttal az aluljáró felé. Később megtorpannál kicsit, látván, hogy a gruppól minden felfelé vezető lépcsőnél leválik egy-két egyén, s neked mihamarabb döntened kellene, kivel tartasz, mert különben ismét egyedül maradnál. S te döntenél. Mint később kiderülne, választásod helyénvalónak bizonyult, ugyanis ott állnál a Nagyalomás belső épületében, ott, ahová először is el akartál jutni, hogy e helyen, mint kezdőponton, hosszú másodpercekre elidőzve szádban érezd a lehetőségek fojtogató, ám mégis kellemes ízét. Ott állnál tehát a Nagyalomás belső épületében, az igazoltatást végző rendőröket ügyesen kikerülnéd, s eljutnál végre addig a kétszárnyas ajtóig, mely tárva van a Város szívébe vezető Sugárútra. Ekkor zsebedbe nyúlnál, hogy megnézd, elég-e az apród néhány villamosjegyre, mert időközben észrevennéd, villamosvasút vezet a központba, mely jármű ugyan idegen tőled, de látszólag az egyetlen lehetséges módja a gyors helyváltoztatásnak. A jegypénztárhoz lépnél, ami a jobb kezed felé esne, s egy marék érmét borítanál a mosolygós vagy éppen szomorú, de mindenképpen szemüveges fiatalasszony elé, az üvegtálcába. Ő átnyújtaná az utazásra

jogosító papírszeleteket, te pedig ellépnél onnan, mielőtt visszaadhatná azt a néhány fillért, amit kedvességéért vagy éppen szomorúságáért, de mindenképpen neki szánál. Könnyeden sétálnál ki a kétszárnyas ajtón, egyrészt, mert megilletődnél az eddig még sohasem tapasztalt zajtól-morajtól, s ezt ilyen buta mód próbálnád kompenzálni, másrészt, mert látnád, kár sietned, hisz a megálló fél percre sincs, s a villamos még sehol. Azután bedöcögne az is, az ajtó előtt nyílna ki, s te utat engednél néhány jeggyel rendelkező felszállónak, hogy lásd, miképpen kell a lyukasztó automatába helyezni a sárga téglalapokat. Helyet foglalva megnyugodnál kissé, nem olyan ördögös dolog ez, nem is automata, egy egyszerű mechanikus szerkezet. El is mosolyodnál oldódó szorongásodon, s e mosoly közben félrefordítanád fejed az ablak felé – mert ablak mellé ülnél bizonyára –, s ekkor pillantanád meg, amint futva közeledik feléd, ugyanazon szárnyasajtón jutva át, melyet az inént te hagytál el. Tekintete rád kanyarodna, mert először azt hinné, hogy az a valaki, aki te vagy, rajta mosolyog, s csak azután, amikor szemekkel bocsánatot kérnél, értené meg, s mosolyodna el kedvesen most már ő, hogy bántani nem akartad. Akaratlanul rándulnál össze, mert ebben a pillanatban berregni kezdene az ajtó fölött valami szerkezet, s öntudatlanul harapnád meg kissé az alsó ajkad, másodpercekig titokban szorongnál, hogy vajon eléri-e, csak érje el, ez a tündérlány a gonosz, berregést okádó villamost. Igen, ezt gondolnád, mert húsz éves lennél, a legszebb kor, alig tíz évnyi járóföldre a mesék birodalmától. Néhány ólomlábú pillanat után nyugodnál csak meg, amikor mögötte látnád csukódni az ajtókat; fel is sóhajtanal akkor, de csupán belülről, hogy ne hallja senki meg. Ezután ismét elfordítanád tekinteted az ablak felé, tudván, van még idő jól szemügyre venni őt, s tudván, hogy a tündérfélék vakítóak, akár a nap, csak hunyorítva vagy óvatosan, szeme sarkából pillanthat rájuk az ember. Várnád tehát az alkalmat, hogy megfigyeld tüzetesebben, s az nem is késlekedne: a

lány leakasztaná nehéz utazótáskáját a válláról, s te a mozdulatra, mint bárki más, feltűnés nélkül odapillanthatnál. Tekinteted, akárha véletlenül, megakadna arcán; észlelnéd, ez cseppet sem zavarja, inkább mintha megnyugodna tőle: lám az előbbi titkos kommunikáció mégsem szakadt meg, csupán szünetelt. Hálád jeléül, s hogy a kapcsolatfelvételt most már egyértelművé tedd, arrébb tolnád pár centiméterrel te is hátizsákodat, mert neked is lenne, hisz munkát és szállást keresni jöttél a Városba, miután utolsó élő rokonodat is, nagyapád, eltemetted. Anna, ez lenne a következő gondolatod, Annának hívhatják, akik ismerik; igen, ez kiolvasható tekintetéből, iménti légies szárnyalásából, ahogy a megálló felé szaladt. Annának hívhatják, gondolnád, s nem is tündér ő, de angyal, hisz a tündérek csupán a mesékben léteznek, ám az angyalok, amint azt most megtapasztaltad, leszállnak olykor közénk az ég és föld közötti világból. Ezt gondolnád, s még azt, hogy az Anna és az angyal azonos hangokkal indul, s az A jelentheti a kezdetet, egy kapcsolat kezdetét, mondjuk, a tiédet egy angyallal. Ilyen bugyután érvelnél, okokkal próbálnád alátámasztani megérzésedet, hogy Anna a neve ennek a lénynek, nem is lehet más azzal az őzike szemével s a gyönyörű szőke hajával. És ekkor megnéznéd jobban, s nem tudnád eldönteni, szőke-e tényleg, avagy barna; de eszedbe jutna, falusi gyerek, hogy szőkék a mezők, s már biztos lennél a névben, mert azt hinnéd, hogy a költő Annája is ilyen ártatlan, őszemű volt, hisz azt nem tudnád, húsz éves vagy, a legszebb kor, hogy ő homlokegyenest ellentéte volt ennek, s csak a költő látta olyannak, amilyen lehetett volna. Efféle bányáságokon jártatnád agyad talán még percekig, ha nem történne meg számodra váratlanul az, ami egy kis rációval előrelátható: Anna a hátára veszi a zsákot, közelebb húzódik az apró lépcsőfokokhoz – félreérthetetlenül jelzi szándékát. Rádöbbenve erre, hirtelen zuhanni kezdenél gondolataid lebegéséből, s törtrésznyi pillanat múlva önkéntelen nyúlnál a hátizsákodért, állnál fel, s indulnál a nyitott villamosajtó

Hétvilág

felé, honnan Anna, mielőtt lelépne a járdaszigetre, visszanézne egy másodperc erejéig kedvesen, hogy lássa, jössz-e (már). S te mennél, vinne a lábad, mert oly mindegy, hol szállsz le, a Város melyik részén nézel majd albérlet után. Talán ő a vezérangyalod, gondolnád, az utat mutató csillag, a csodaszarvas, kit épp az albérlet okán rendelt melléd a Sors. Leszálnál hát, s első benyomásod az lenne, mintha jártál volna már itt, mintha álltál volna ebben a megállóban, nézted már tűnődve az ellépdelő Annát ugyanit, ugyanebben a térben és időben, s valahogy mégis máskor és máshol. Dézsá vü, artikulálnál kereken csücsörítve, dézsá vü, mondanád, csak úgy, magadnak. Ám nem sokáig rágódnál ezen, másodpercekig tétlenkednél csupán, hisz Anna ezalatt átjutna a gyalogjárdára, s visszafordíthatatlanul közeledne a Tér egy kiválasztott pontja irányába, a Teret körülbástyázó épülettömbök egyike felé. A házat övező pázsitról lesne csak vissza, de akkor biztatóan s egyben mosolyogva tehetetlenségeden, ahogy ott állsz még mindig a járdasziget kellős közepén, magadra hagyatva a szétozlott leszállóktól, burleszkbe illő elesettséggel arcodon, s látszik, rohannál át az elsuhanó autóáradat között hozzá, hogy megszólítsd, hogy mondj valamit neki, bármit, mielőtt végérvényesen elnyelné őt az arctalan házak dzsungele. S ekkor, rövid időre, szabaddá válna a hozzá vezető út, s te szaladnál, át az aszfalton, a járdán, a csöppnyi parkon, egészen a tömböt szegélyező keskeny füves csíkig. Még látnád, amint lasan eltűnik az egyik lépcsőház üvegajtaja mögött, s már tudnád, ma nem szólíthatod meg, de nem bánkódnál, helyette hirtelen melegség öntene el – ilyes lehet a boldogság, gondolnád –, melegség öntene el, mert azt is tudnád, sikerült a szeretet helyét behatárolnod a Városban, az ideje pedig minden másodperccel közelebb kerül most már. Talán hogy pontosítsd a helyet, vagy magad sem tudod miért, de elindulnál az üvegajtó irányába; az halkán csukódna mögötted, kizárva ezzel az utcai morajt, s így meghallanád a felfelé tipegő lábak nesztét; csendben osonnál egészen a hatodik

pihenőig, honnan jól látnád az ajtót, amelyiken Anna belép. Kettesével vennéd lefelé a lépcsőket, s közben azt a verset mondanád – dúdolnád, melyet te költöttél át tizenkét évesen egyik akkori kedvencedből, hogy ha mondod magadban, a ritmusra ráismerj, de mégse gondolj a libasültre, mert akkor összefut szádban a nyál. *De szeretnék polip lenni, / nyolc karomat zsebre tenni* – dúdolnád önfeledten –, */ szél lengetné a kalapom, / ha volna szél s kalapom*, -pom, -pom, -pom, toldanád meg kicsit a sort, hogy kijöjjön a legalsó lépcsőfokig. A tömböt elhagyva, a járdáról, ahonnan már jól látható az az ablak, mely minden valószínűség szerint Anná(ék)é lehet, visszafordulnál, hogy jól megnézd magadnak a helyet, másnap ha erre jársz, véletlenül se vétsd el. S ekkor, ahogy az ablakot keresnéd, váratlanul megpillantanád Annát az egyik erkélyen, két kézzel kapaszkodna a korlátba, haját lobogtatná a friss tavaszi szél; angyal, gondolnád most is, s szemed fókuszát arcára helyezve meglelnéd ismét mosolyát. Hátrálva mennél már a villamosmegálló felé, bele-beleütközve néha egy-egy járókelőbe, ilyenkor groteszk kérdőjelként tükröződne vissza ügyetlenséged Anna lány tekintetén. Hallanád közben hátad mögött a lassító villamost, már-már szembefordulnál vele, de ugyanebben a pillanatban észlelnéd Anna arcán a hirtelen megfagyó mosolyt, az átmenet nélkül beköszöntő telet, amit nem értenél, ám nem is lenne időd hogy megértsd, jobb felől, honnan eddig a villamos csikorgott füledbe, hatalmas csattanást hallanál, s csak amikor látnád a bordó Volga fémszínű lökhárítóját, akkor értenéd meg, a csattanás valahogy belőled jött, a csattanás valahogy te vagy. Másnap, amikor magadhoz térnél a Kórház baleseti sebészetén, még nem tudhatnád, hogy a szerencsétlenség utáni dermedt kábulatából felriadó Anna telefonozott a mentőkért, miként azt sem, hogy másnap, azaz ma, a kora reggeli órákban már érdeklődött az osztály ügyeletesénél, milyen állapotban van az a fiatalember, akit tegnap délelőtt szállított be egy mentőautó a Térről. Így azt sem tudhatnád, hogy Anna aznap

nem ment be a Gimnáziumba, helyette meleg levest főzött neked, de érdeklődésére, hogy meglátogathat-e, s hogy mikor, elutasító választ kapott, mivel a Kórházban látogatási tilalom van. S nem tudhatnád, hogy Anna ennek ellenére kinyomozta, melyik kórteremben fekszel, s hogy anyja egyik tanítói köpenyét magára öltve mégis elindult az ételhordóval, s hogy a Kórház előtt ácsorogva kivárta azt a pillanatot, amikor a mentősök egy hordágyon fekvő szívbeteg hölgygel sietve elhaladnak a portásfülke előtt, s hogy ő ezekhez csapódott oda mesterkéltén fontoskodó arccal, mintha mindig is hozzájuk tartozott volna. S nem tudhatnád, míg végiglépkedett a hosszú folyosón, háromszor is összetalálkozott a valamiképpen mindig szembejövő nővérek apró csapatával, s olyankor, mintha csak véletlenül, másfelé figyelve ment el mellettük, nehogy észrevegyék a számukra idegen arcot, mert akkor mindenféle magyarázkodás kellene, s így ellened is szólna. Nem, nem tudnád ezt, csupán azt észlelnéd, hogy résnyire nyílna a kórterem ajtaja, s Anna, igen, Anna, nem álmodnál, bekukucskálna rajta, s amikor tekinteteden megakadna kutató szeme, kissé félénken, de mégis kedvesen mosolyodna el; azután beosonna csendben, teste mellett szorongatva az ételhordót ágyadhoz lépne, s ismét elmosolyodva halkán azt mondaná: meleg még. Meleg még, mondanád kis szünet után te is, s vissza is mosolyognál rá, ha meglenne mind a két ajkad, ha a koponyád nem loccsan szét, az agyvelőd nem kenődik el a bordó Volga szélvédőjén, ha tavasz lenne, nagyon tavasz, s te, mindig-falusi gyerek, megérkeznél a Városba. Igen, meleg még, mondaná Anna, ha éppen úgy hívnák, s ha lenne kinek.